

Dne 21. marca se je vršila v Mariboru anketa o viničarskem zakonu, na kateri so bili navzoči zastopniki viničarjev, kakor tudi viničarskih posestnikov iz mariborskega, lentomerškega in ptujskega okrožja. Na anketi so bili tudi naši zastopniki, ki so se vneto zavzeli za interese viničar-

Prva seja novega občinskega sveta mariborskega se je vršila dne 8. avgusta. Seja je bila prav mirna, čeprav so nekateri pričakovali, da bo burna. Govorilo se je, da bo gospod Weixel in tov. interpeliral radi razoženja rdeče zastave na magistratu na dan zaprisage župana. Pa ni bilo nič! Nasprotno, Gospodje demokrati so bili zadovoljni, da so bili pri miru. V odseke se niso dali voliti: kuiali so se kot otrok, ki je dobil pre najhen kos kruha, pa ga noče vzeti. Mi jim seveda nismo krivi, da so pri volitvah slabo odrezali, in ako bi njih politika v bodoče taka kot dosedaj, tedaj nimajo pričakovati boljše konjunkturo. »Tabor« piše, da je to prazna fraza, če je sodrug župan ob svojem nastopu poudarjal, da ne sme biti v mestni posvetovanici strankarstva. Res ne vemo, kakšnih darov bi naj prinesli našim demokratom, da bi nam pokazali prijazen obraz. Socialdemokratska frakcija je med drugim predlagala na prvi seji, naj se spremeni ime Gosposke ulice v Glavno ulico. To je gospode demokrate neprijetno dirnilo. Pri pobujanju tega predloga je navajal njih govornik neke zgodovinske momente, ki naj opravičujejo obstanek Gosposke ulice. Mi pa vidimo v imenu »gosposka« simbol nadvlade, tlaččenja in tiranije. Jugoslovani smo od nekdaj po ogromni večini narod delavcev in kmetov. In vse ono, kar pomeni gosposko, je bilo tuje. K nam so se prikradli tuji baroni in vitezi (roparski), ki so naše ljudstvo zaslužnili ter so mu gospodovali in kruto z njim ravnali. Beseda deželna gosposka je tako prešla našemu ljudstvu v me-so in kri. In kdo bi si še pred malo leti mislil, da je mogoče vladati brez baronov Schwarzov, grofov Attensov, Stirkhov i. t. d. Odkodor gosposka zbornica, odtod gosposka ulica. Toda gosposke zbornice ni več. Demokratizem je na pohodu in Gosposka ulica je le še staro pohištvo. Kakor si vsaka stranka, ko pride v novo stanovanje, isto ogleda in kar ji ne ugaja sprameni ali odstrani, tako tudi socialni demokrati, ki so prišli poton volje ogromne večine mariborskega prebivalstva v občinsko hišo, ki je bila doslej izključna domena gospodov, so smatrali za umestno, da v prvi seji stavijo predlog: Gosposka ulica naj dobi drugo ime. V Gosposki ulici ne stanujejo danes aristokrati, pač na taki ljudje, ki jih je vojna napravila za milijonarje. Nekateri so baje imeli dobre zveze z mestno aprovizacijo in so tako nehoti obogateli ter se čutili gospodje

**Pristopajte k izobraževalni
organizaciji „Svoboda“.**

Kdo kali mir in red? Policijski pisar II. klase Pantič osrečuje že nekaj časa Maribor in mariborsko progo, vendar se o njem ne more nihče pohvalno izraziti. Prinesel je s seboj gotove manire, ki pri nas niso v navadi. S svojim nastopom je dal mnogo opravka celo svojim predpostav-
ljenim. Zadnji njegov junaški čin pa pre-
kaša vse prejšnje. Z ozirom na strož ukaz
o preganjanju komunistov si je ta gospod
dovolil sledeči "hecc": V noči od srede na
četrtke preidelega tedna se je zbrala
družba carnikov in oficirjev, broječa se-
dem mož, pod poveljstvom hrabrega Pan-
tiča in se je podala na lov za nevarnim
komunisti. Distri um Pantiča je hotel videti
komuniste v že zaprti kavarni "Beograda"
na Aleksandrovi cesti. Mož je prišel ob-
lastno razbijati po zaprti vratih in kričati
kakor obseden. Iz kavarne sta vstrastena
stojila dva natakarja. Hotela sta pogledati,
kdo tako razbija. To je bilo hrabremu Pan-
tiču preveč. Enega natakarja je oklofutil,
za drugim pa letel z revolverjem, hoteč
streljati. Došli policist ga je skušal pomiriti
— pa je bilo zaman. Pantič zna biti obla-
sten. Ob 1. uri 55 minut se policijsko-ka-
demično naobrazeni policist Pantič povrne
s svojo četo pred "Beograda", hoteč slo-
večo mesto očistiti komunistov in huronski
prizori se ponove. Došlega policista je te-
roriziral, da je moral lezti čez zid in pro-
siti v siljudnem tonu, da naj vendar odpro
kavarno silnemu policistu. Vsa hiša je bi-
la zbujena in v strahu in trepetu, misleč,
da so Arnauti vdrli v mesto. Ko se je ka-

Slov. narodno gledališče v Mariboru.
Vpisovanje v dramatično šolo se vrši od
17. avgusta do inkl. 23. avgusta v pisarni
Slov. narodnega gledališča. Dne 24. avgusta
se prične redni pouk. Vpisnina znaša
10 K, šolnina pa 40 K mesečno.

— »Ljubljanski veliki sejem« od 3. do 12. septembra 1921 ne bo postal le lepša celokupnega pregleda vzorcev razstavljenega blaga, ki se ga kupci morejo nabaviti v Sloveniji, temveč je dana na njem prilika za klobčo in pregled cele države. Veliko zanimanje inozemskih trgovcev in industrijskih krogov za potek gospodarskega življenja pri nas, je dovedlo do velike udeležbe inozemcev na sejmju. »Ljubljanski veliki sejem« bo v vsakem oziru dovršena in popolna prireditve. Sejmjski prostori obsegajo nad 30 zgradb in paviljonov, ki so razdeljeni v nastopne oddelke: Papirna industrija, grafika in pisalne potrebščine, poljstvo in glasbeni instrumenti, moljotika, fajance, platnarstvo,idarstvo in mala lesna industrija, vrvarski izdelki, slamaiki in klobuki, obleka, zlatnina in urarstvo, strojna industrija, železnina in železninski ter pločvinski izdelki, kovine in kovinski izdelki, lesna in gradbeno industrija, poljedelski proizvodi, hranta in pišace, kmetijske potrebščine vsake vrste, usnjarska industrija, kemična industrija, kozmetika in zdravstvene potrebščine, tekstilno blago, perilo in modno blago. Trgovinski oddelek bo nudil celokupen pregled domače trgovine s tuzemstvom ter inozemskih industrijskih proizvodov, ki se uvažajo iz nam.

Tovorni promet z Italijo. Obratno ravnanje južne železnice objavlja: Dne 17. t. m. so se v Ljubljani sestali zastopniki italijanskih in jugoslovenskih državnih železnic, kakor tudi jugoslovenske in avstrijske južne železnice. Na konferenci se razpravljalo o prometu kosovnega blaga, ki doslej ni bil urejen. Dosegel se je popoln sporazum. Počeniš s 1. septembrom t. l. odpadejo torej vse težkoče v prometu z Italijo, ki so ovirale trgovino v toliko, da se je na železniških postajah blago samo v vozovnih nakladah. Od tega dne dalje bo sprejemala železnica v prometu z Italijo brzovalno in navadno tovorno blago. Ako nastanejo kakšne zapreke, se bo to posebej objavilo.

Čehoslovaški uvoz in izvoz v letu 1920. Uvoz na Čehoslovaško v l. 1920. je znašal 39 milijonov kvintalov med tem 20 milijonov iz Nemčije, nad 3 milijone iz Avstrije in 2 milijona iz Zedinjenih držav. Izvoz je znašal 60 milijonov kvintalov, 30 milijonov v Nemčijo, 24 milijonov v Avstrijo, 3 milijone na Ogrsko, 2 milijona v Francijo, 1,800,000 na Poljsko in 1,800,000 kvintalov v Italijo.

Ruski tekstilni trust. V Moskvi b. v kratkem sklenjen tekstilni trust sedemnajstih tvornic, ki leže blizu Kostroma in Muroma. Država bo dala upravi trusta pooblaščenje, da si nabavi surovine, gorivo in živež doma. Poleg tega bo imel trust dovoljenje, da si nabavi v inozemstvu material in stroje, ki rabi za predelavo lana. Sredstva v svrhu nabav v inozemstvu bodo krita s prodajo enega dela proizvodov v inozemstvo.

Produkcija premoga na Angleškem. Iz Londona poročajo, da je trgovski urad obelodanil statistiko, iz katere je razvidno, da je produkcija angleškega premoga zopet dosegla predvojno količino. Zadnji teden pred koncem štiriinšestdeset milijonov ton premoga, po končanih stavki v prvem tednu julija meseca se je produkcija povečala na 3,752,000 ton, v tretjem tednu julija meseca pa je dosegla že predvojno višino 4,131,000 ton.

Tedenski pregled iz naše države.

Umrl je kralj Peter predčerašnjem zvečer. Kralj Peter, rojen 29. junija 1844, je imel burno preteklost za sabo. Velik del svojega življenja je preživel kot izgnanec v tujini in kot četaški vodja v bojih proti Turkom v Bosni - Hercegovini. L. 1903. je postal po umoru srbske kraljeve dvojice Obrenovičeve srbski kralj kot potomec Črneza Jurija, ki je začel boj za osamosvojitve Srbije izpod turške jarma. Za njegovega kraljevanja se je Srbija v balkanski vojni povečala in postala po trpljenjih za časa svetovne vojne voditeljica nove jugoslovanske države. Kralj Peter je bil žilava osebnost, o kateri pravijo, da

je v mladosti mnogo občevala s socialističnimi krogi in s samim znamenitim ruskim revolucionarjem Bakuninom.

V Sloveniji, pravzaprav v — Kočevju se je ustanovila radikalna stranka po srbskem vzoru. Tamošnje cibambulstvo, kolikor ga je, je idejo z navdušenjem sprejelo. Razkoj v narodni socializem? — Proti in radikalni tajnik Janjič nekam sumljivo lažita po Sloveniji okrog. Zdi se, da so se radikalci demokratov naveličali in da bi radi zopet v zvezo s klerikalci in celo z Radičevci.

Preiskava o atentatih je dovela do ogromnih rezultatov. Nad 4000 ljudi je že aretiranih, s celim svetom: frankovci, belini madžaroni, Albanci, pruski junaki... so bili naši drugače tako pohlevni komunisti v zvezi. Avstrija je naša policija morala izročiti znanega frankovca Gogliardija, stvar se širi in širi... kakor meli, predno poč... in pokaže, da je bil... prazen mel.

V Baranji so proglasili samostojno republiko, ker ne marajo pod Horthyjevo klerikalno sadistično komando. Karoly je bil izvoljen predsednikom. Republika pravi našo državo za protektorat. V slučaju, da bi Madžari le vkorakali, grozi prebivalstvo z vojno.

»Arbeiter Zeitung« je naša vlada prepovedala. In basta!

Vrhovni svet je imel v Parizu sejo, na kateri — ni nič opravil. Nesoglasja med Francijo in Anglijo radi Gorje Slezije so delo tako zamotala, da ga je vrhovni svet nazadnje izročil zvezd narodov v rešitev. Slo je tudi za orientsko vprašanje. Anglija in Francija sta zadrževali svojo »neutralsko«, no, zdi se, da stvar ni tako resno mišljena, ker Anglija sedaj, ko misli, da so Turki pri koncu, očitno podpira grški imperializem. Pa Turki so se pred Eski Selnikom ustrahovali in odbijajo grške napade.

V Washingtonu vabi Amerika na razorožitveno konferenco. Stvar je seveda velik bluf, ki ga nihče resno ne jemlje. Če se veselite res sestanejo, se bodo odločale po vsem druge stvari: nadvlada enega, dveh imperializmov ali pa omejitve vseh imperializmov v zmerniško obliko. Ker vojna se danes še ne izplača... — V Albaniji zmagaletje Miriditi nad vladnimi četami. — Italijanski fašisti se cepijo, ker je velik del proti premirju s socialisti. Boji s komunisti postajajo po celi državi hušji. V Trstu so komunistični ljudski ardit razdrli dva fašistovska sedeža. — Irsko - angleško vprašanje postaja zopet napeto. Angleži ne bi radi vsega zgubili, Irce pa ne marajo poučati! Pogajanja se vedijo z veliko težavo. — Mednarodni kongres bojevnikov in vojnih žrtev (predsednik veliki socialistični pisatelj Henry Barbusse) se bo vršil 1. in 2. oktobra na Dunaju. — Poljska in Romanija nekaj pripravljata ob ruski meji »za slučaj, da sovjetska vlada pade«.

Francoska ju po stari navadi podpira z ogromnimi vojnimi pošiljankami. — Sovjetska vlada pa vseeno trdno stoji. To priznava tudi resni meščani, kakor je n. pr. ameriški senator France, ki se je te dni povrnil iz Rusije. Vse države so priskočile stradalnemu ruskeni ljudstvu na pomoč. To se pravi: naša bolj pomalo. Edino, kar smo od nje tozadevno dobrega slišali, bomo povedali v naslednjih 15 besedah: Poslala bo delegata na mednarodno konferenco za pomoč Rusiji dne 22. t. m. v Ženevi.

Dopisi.

Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Ker je deželna vlada zavrnila rekurze, ki so jih klerikalci vložili proti izidu volitev v naši občini, se je vršila v nedeljo dne 7. t. m. volitev župana in občinskih svetovalcev. Županom je bil izvoljen samostojnež Tomanič, za občinske svetovalce pa sodrug Franc Mlakar, Ivan Flak in Matija Peršuh ter trije samostojneži. S to volitvijo je klerikalcem, med katerimi so tudi ti, ki so sedeli v občinskem odboru štiriinšestdeset let, za vedno odklenalo. Ob tej priliki bodi omenjeno, da nam je res žal za nekatere ljudi, ki so bili izvoljeni v občinski odbor kot zastopniki malih kmetov in delavcev, ki so pa takoj ob začetku pokazali, da so šli hote ali nehoti na lim klerikalcem. Mi smo jim že pred občinskimi volitvami povedali, da je v naših vrstah mesto tudi zanje in to ponavljamo tudi danes: Pristopite k našim občinskim odborom in k naši »Kmečko - delavski zvezi«, ki jo v našem kraju v kratkem ustanovimo in stvar bo v redu. Le tako bo mogoče za revnega kmeta in delavca v občini kaj doseči! H koncu še kraško pripombo, namreč, da se ne smejo čuditi, če ljudje, ki so sedeli v občinskem odboru pol stoletja, niso nič delali v korist revnega ljudstva. Zakaj? Zato ker niso — nič znali! »Kar se Janežek ni učil, tega Janež ne bo znal!« Tako so nas že v šoli učili. Da je to res, smo se prepričali pri prvi seji občinskega odbora, kjer so gospodje pokazali, da ne znajo — nič! Našim sodrugom odbornikom pa priporočamo, da se poprimejo dela in da skušajo popraviti krivice, ki se v občini godijo posebno malim kmetom in batjarjem. V delu za korist revnega ljudstva je naš spasi!

Celje. J. D. S. je imela shod v Celju dne 11. avgusta 1921, na katerem je govoril minister g. dr. Kukovec. Zbrana je bila cela vrsta plitvih elementov, kateri so sicer zelo nezadovoljni s svojo stranko, pa so vseeno dali duška sovraštvu do delavskega razreda in soc. dem. stranke. K govoru g. dr. Kukovec pripominamo samo to, da je napravil na nas utis zagovornika obznane in je skušal opravičevati nasilstvo, ki so ga

v Belgradu izvedli najprej nad komunisti, ki ležijo danes na trebuhu in jutri ga bodo lahko porabili tudi proti onim, ki ne trobijo v njihov rog. Lepa demokracija! Ker je po nujenju ministra g. Kukovca on najbolj pameten človek v Jugoslaviji, priporoča vsem, da o pravem času revidirajo svojo politično prepričanje v prid demokratov, pri čemer je menil v prvi vrsti NSS (ki so tudi glasovali za ta izjemni zakon. Op. ured.), ker bo sicer za Slovence ali Slovenijo vohče slabo. Poudarjal je, da bo boljše za Nemce, ker ti so vsaj v svoji politični nepravičnosti lažni. Nadalje je minister mnenja, da narod nič nima od politične enakopravnosti in od svobodne volitve, to se je sedaj pokazalo, ker je morala vlada z nasiljem razveljaviti 58 mandatov, ki so bili legalni zastopniki ljudstva. Najbrže bi g. dr. Kukovec rad videl, da bi imeli samo demokratični pristasi volilno pravico, ker bi potem vsaj navidez imela JDS v Sloveniji nekaj ljudstva za seboj, kakor je priznal govornik sam. Namesto da bi proučeval vzroke, zakaj ga ni, je kratkotalno grozil, da bo za Slovence slabo, če ne bodo demokrati. Kako si on to misli, si lahko vsak sam odmači. Ker so celjski obrtniki od njega zahtevali, da se naj razpravlja o lojkanih razmerah, jih je potolažil, da nimu ni mogoče na majhne prošnje malih mojstrov odgovarjati (mi mu zelo radi verjamemo), toda, ker je on minister celokupne vlade, se mora tudi brigati v prvi vrsti za velike reke in majhne potočke, mojstri pa bodo že sami našli svoja pota. To se pravi, v prvi vrsti nas skrbi zadovoljstvo velekapitala, in ti mali obrtniki pomagaj si sam. Ampak vseeno vas nočemo radi pogrešati v naši stranki, ker vi se že morate razredno zavedati, da ste rep kapitalistične stranke, to vam namreč tudi toplo priporočam. Bizjak, krojaški mojster. Toraj čisto jasno vam pove gospod minister, da ste vsi mali obrtniki majhni potoki, ki se zlijejo v velike reke. To se pravi v drugih besedah, pogoltnil vas bo tak prejal sleh velekapital. Značilna za nas je pa, kar tudi približno izjava gospoda ministra, da ima v splošnem kapitalizem slabe lastnosti in da je potrebno ravno zaradi tega delavskih zavarovalnih zakonov, katero nalogo ima on kot minister za socialno politiko izdelati in še to jesen predložiti. To je pa bilo gospodu Rebečku preveč, ki se je po končanem govoru g. dr. Kukovca oglašal k be-

sedi in bljuval največje sovraštvo proti delavskemu razredu. Delavci imajo po mnenju g. Rebečka preveč pravice, treba jih je na vsak način spet zaslužiti in to, meni, z besedami svoboda dela, da bi lahko delavca neomejeno izkoriščali. Samo Rebek in konsortii so tisti elementi v državi, ki drže državo pokoncu. Tisti pa, ki pridno delajo in se še predrežajo zahtevati kakšne pravice, so sami leni, li in vagabundi. Lepe pojme ima g. Rebek o tistih, ki nimajo ničesar drugega kakor svoje roke, ki pridno delajo, in o katerih delu se drugi obogatijo in so izvir celega blagostanja v vsaki državi in družbi. Celog. dr. Kukovec se ni mogel zdržati in je napravil medklie: ali si tudi že postal demagog? To sicer mi že vsi dalje časa dobro vemo, da ne znate drugega kakor ugajati demagogijo proti osemurnemu delavniku in trdit, da bi imela država od tega korist, ker mislite, da ste samo kapitalisti država. Ja, ja, g. Rebek, časi se izpreminjajo in vi pa z vašo brihtno glavico temu ne morete slediti! Najbrže bi naš bili takšni in vam enaki gospodje, ki so vam odobraval, sami pa svetu: kdo bi pa, vraga, vam potem delal, če ne bi bilo teh proklelih delavcev na svetu, to pozabijo. Najbrže bi morali vsi skupaj zgladniti in poginili bi z vami vred tudi država! Govorilo je še več drugih govornikov, ampak so bili s plitvimi pojmi brez širokega gospodarskega socialnega vidika, brez za gospodarstvo res pametnih iniciativ. Tistemu pa, ki je vprašal gospoda ministra, zakaj dovoljuje država ruskim vraglovcem takšne visoke podpore, je odgovoril gospod minister: Vi to vprašate, ker ste nemur. H koncu je gospod minister dr. Kukovec še malo okregal malkontente in je najbrže mislil, ker ni od svojih volilcev nič pametnega slišal, jaz bom pa ukregel z mojo belgrajsko gospodo to, kar je v interesu bankokracije ali je to slovenskemu delu naroda prav ali ne in med tem časom se mu bo vendar slovensko ljudstvo pokorilo.

Več krojaških pomočnikov sprejme
Srečko Potočnik,
Ljubljana, Šelenburgova ul. 6.

Velika zaloga: dvokolesa, trikotarski, kivalni in razni stroji, pnevmatika in v akovstni deli. **F. HATZEL,** Ljubljana, Štaling št. 28. Sprejme se v polno popravilo, za emajliranje z ognjenim ponikanje: dvokolesa, otroški vozički, kivalni in razni stroji in deli. Mehanična delavnica Karlovska cesta 4.

Krojači

samostojni, vestni in natančni delavci dobijo takoj in trajno delo. — Popraša se Emonska cesta 8, Ljubljana.

Tamburaške instrumente in dobro ohranjene knjige za k. ž. knjižnico kupi

Svoboda, Ljubljana, Aleksandrova c. 5.

Sprejemam dobrega krojaškega pomočnika za splošna dela.

Josip Ahčin, krojač, Ljubljana, Gajeva ulica 2.

== Največja zaloga ==
klavirjev in pianin v Ljubljani.
Tvrška J. DOLENC, Ljubljana, Križarjeva ulica št. 5

se priporoča za nakup najboljših instrumentov izvrstnih tovarn po najsolidnejših in nizkih cenah.

Išče se: Jamski paznik, samec ali oženjen.

Zidarski polir, samec, svoje stroke popolnoma več, samostojen delavec. Ponudbe naj se pošljejo s prepisi spričeval na upravo »Naprej-a« pod šifro »Premog«.

Dva kurjača se sprejmeta pri apnencih

August Rückl, Hrastnik.

Krojaški pomočniki se iščejo.

Eden za veliko delo v delavnici, res izborna moč, dva za prvovrstno malo delo na domu (izven delavnice). Ponudbe na upravo »Naprej-a«.

Unija slovenskih rudarjev v Zagorju razpisuje službo strokovnega tajnika.

Pogoji za sprejem so: Imeti mora govorniški talent, poznati mora socialno zakonodajo, posebno zakon bratovskih skladnic zoper nezgode in bolniško zavarovanje. Prednost imajo oni, ki so že opravljali ali sedaj opravljajo kakšno tajniško službo pri strokovnih organizacijah. Prošnje je vlagati do 31. avgusta 1921. Nastop službe s 1. oktobrom t. l. Plača po dogovoru.

Načelstvo Unije slov. rudarjev v Zagorju.

Večje veleposestvo v Jugoslaviji rabi:

- dobrega, izkušenega strojnega inženirja,
- izurjenega delovodjo strojne stroke,
- prvovrstnega stavbenega polirja,
- prvovrstnega nadmlinarja.

Ponudbe z navedbo plače in dnevom nastopa pod »Sreča« naj se pošiljajo na upravo »Naprej-a«.

Naslednje tvrdke toplo priporočamo čitateljem

== Obrtna naznanila! ==

Naslednje tvrdke toplo priporočamo čitateljem

KROJAČI
Prva produktivna zadruga krojačev Maribor, Ruška cesta št. 5 priporoča obleke za moške in ženske po zmernih cenah in dobre kakovosti.

ČEVLJARJI
I. mariborska produktivna zadruga čevljarških izdelkov Maribor, Orožnova ulica št. 4.

Izdajatelj: Ivan Milnar.

PEKARNE
Prva mariborska delavska **PEKARNA** v Mariboru.

GOSTILNE, OBEDOVALNICE
== Gostilna ==
„LJUDSKI DOM“ Maribor, Ruška cesta 7 priporoča izbornu kuhinjo in pijačo.

Tiskovine raznih vrst izdeluje po nizkih cenah **„Ljudska tiskarna“** Maribor.

BARVE, LAKI, KEMIKALIJE
„INDUSTRIJA“ Barve, laki in kemično-tehnični izdelki Maribor, Majjska cesta št. 12.
SPEDICIJA
F. & A. UHER spedijska in carinska posredovanje Maribor, Slovenska ulica št. 8. Telefon 344. — — — — — Telefon 344.

Odgovorni urednik: Jak. Vrhovec.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.